

Veldinventarisatierapport

Remkettingweg 15-17 te Echteld

**Opdrachtgever: Loon- en aannemersbedrijf
P.v.d. Berg B.V.**

28 november 2011

projectnummer 34.11.01

Naam product: Veldinventarisatierapport
Locatie: Remkettingweg 15-17 te Echteld
Opdrachtgever: Loon- en aannemersbedrijf P.v.d. Berg B.V.

Opdrachtnemer: Laneco
Ons kenmerk: 34.11.01
Projectleider: ir. D van Pijkeren
Contact: DvPijkeren@Laneco.nl

*Laneco is lid van het
Netwerk Groene Bureaus*

INHOUD

1	INLEIDING	1
1.1	AANLEIDING	1
1.2	GEBIEDSBESCHRIJVING EN BEOOGDE INGREPEN	1
2	VERKLARING ONDERZOEKSMETHODE	3
2.1	STEENUIL	3
3	ONDERZOEKSVRAAG EN METHODE	4
3.1	ONDERZOEKSVRAAG	4
3.2	ONDERZOEKSMETHODIEK	4
4	ONDERZOEKSRESULTATEN	5
4.1	STEENUIL	5
4.2	EFFECTEN STEENUIL	6
5	CONCLUSIE EN CONSEQUENTIES	7
5.1	CONCLUSIE	7
5.2	CONSEQUENTIES	7
	BIJLAGE:	
	<i>bijlage 1: literatuurlijst</i>	

1 INLEIDING

1.1 AANLEIDING

Loon- en aannemersbedrijf P.v.d. Berg B.V. te Echteld wil uitbreiden om haar werk- en opslagterrein effectiever te kunnen indelen.

Globale ligging plangebied (Luchtfoto Google Earth)

In een eerder uitgevoerde quick scan flora en fauna door Ecologisch onderzoeks- en adviesbureau Ad Eco. (2011) is de geschiktheid van het plangebied voor beschermde planten en diersoorten en te verwachten effecten op deze soorten beoordeeld. Hieruit bleek dat negatieve effecten op de in het kader van de Flora- en faunawet strikt beschermde soort steenuil niet op voorhand konden worden uitgesloten. Laneco is daarom gevraagd nader onderzoek te verrichten naar deze soort.

1.2 GEBIEDSBESCHRIJVING EN BEOOGDE INGREPEN

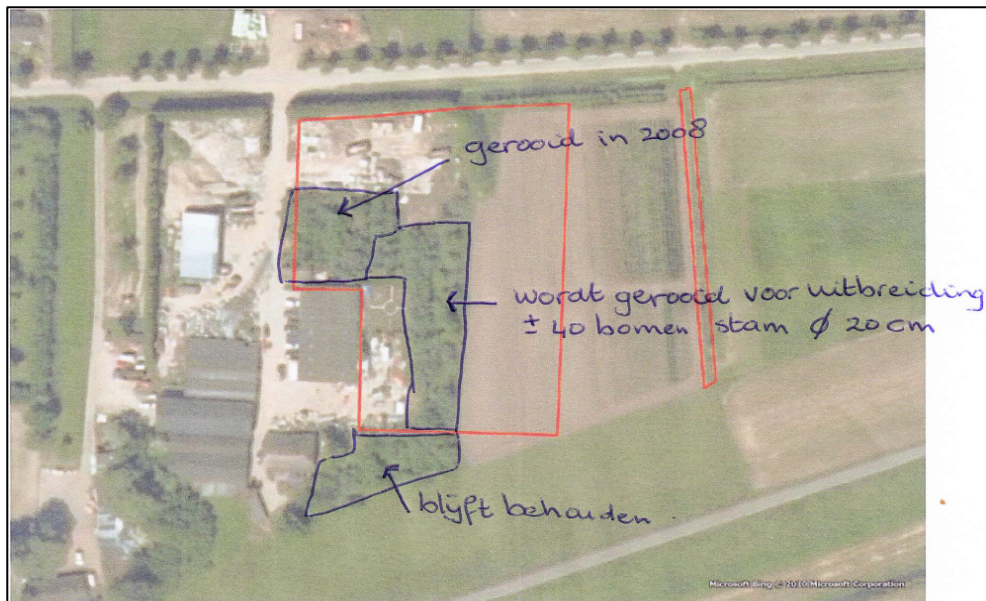
Het Loon- en Aannemersbedrijf ligt in het buitengebied tussen Echteld en Tiel, tussen de Remkettingweg en de Waalbandijk in. Ten zuiden van het plangebied liggen de dijk en daarachter de uiterwaarden van de rivier de Waal. Ten noorden liggen meer open agrarisch gebruikte polders. De erven en de tussenruimtes aan de Remkettingweg zijn echter kleinschaliger van aard, met veel verspreid staande (hoogstam)boomgaarden.

Zo ook in het plangebied. Een groot deel van het terrein is al in gebruik als werkterrein voor opslag van materialen en machines. Langs de weg staat een brede en hoog opgaande coniferenhaag als afscherming.

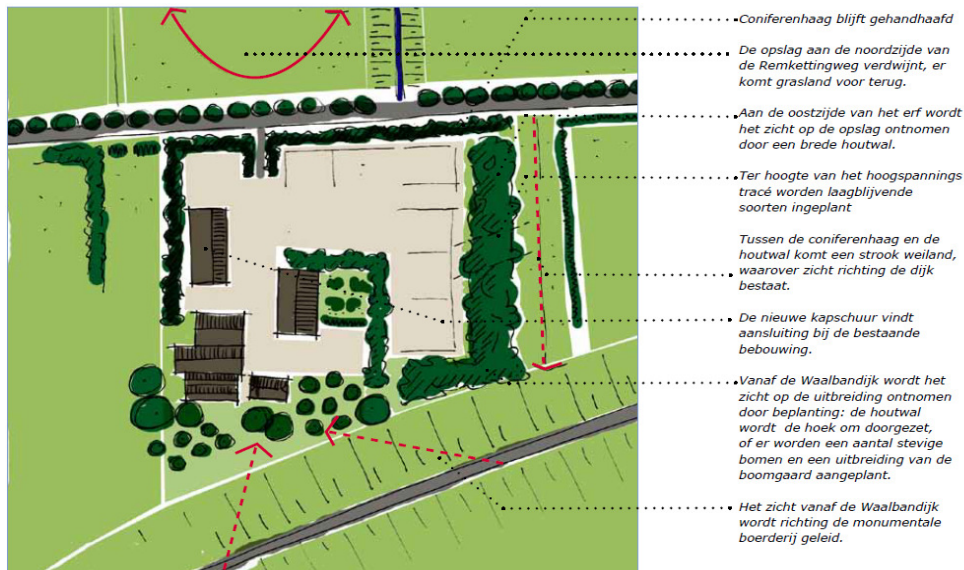
In 2008 is al een kleine uitbreiding in een bestaande hoogstamboomgaard gedaan. Nu ligt ten westen van het erf nog een hoogstamboomgaard met stoofperen; die vroeger als productieboomgaard is gebruikt. Nu is de boomgaard geheel verwilderd; deels overwoekerd met bramen en het andere deel is begroeid met hoog opgaande grote brandnetel.

Daar weer ten westen van ligt een boomkwekerij met een kale bodem. Tussen beide elementen in ligt een grassige ruigte met wat riet.

De uitbreiding vindt plaats in het resterende deel van de hoogstamboomgaard en deels in de kwekerij. Een strook kwekerij blijft onbebouwd. Tussen de nieuwe erfgrans en het resterende deel van de kwekerij wordt een brede houtsingel aangelegd.

Indeling huidige t.o.v. nieuwe situatie: blauwe lijn; ingrepen/te behouden elementen; enkele rode lijn; nieuwe begrenzing erf.

De beoogde plannen

2 VERKLARING ONDERZOEKSMETHODE

2.1 STEENUIL

Van een aantal vogelsoorten is de nesten en nestlocaties (verblijfplaatsen) het gehele jaar door beschermd. Deze jaarrond beschermde vogelsoorten zijn onderverdeeld in vier categorieën:

1. Nesten die, behalve gedurende het broedseizoen als nest, buiten het broedseizoen in gebruik zijn als vaste rust- en verblijfplaats (voorbeeld: steenuil).
2. Nesten van koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden (voorbeeld: huismus).
3. Nesten van vogels, zijnde geen koloniebroeders, (voorbeeld: kerkuil).
4. Vogels die jaar in jaar uit gebruik maken van hetzelfde nest en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen (voorbeeld: ransuil).

De vogels uit deze categorieën zijn meestal zeer honkvast of afhankelijk van bebouwing. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar. Door de leefwijze van deze soorten is het niet mogelijk om bij directe verstoring van de nesten te voldoen aan de bepalingen uit de Flora- en faunawet. Deze gewijzigde lijst van jaarrond beschermde vogels is in september 2009 door het ministerie van LNV gepubliceerd.

De steenuil is erg plaatstrouw en vaak ook erg territoriaal. De meeste soorten blijven het hele jaar in dezelfde omgeving, nabij de nestplaats waar ze jaarlijks broeden. De steenuil maakt jaarrond gebruik van zijn nestplaats als verblijfplaats.

3 ONDERZOEKSVRAAG EN METHODE

3.1 ONDERZOEKSVRAAG

Doel van dit onderzoek is om na te gaan of de voorgenomen ingreep gevolgen heeft voor de beschermde soort steenuil. Als effecten op strikt beschermde soorten zodanig zijn dat belangrijke onderdelen van het leefgebied of verblijfplaatsen (indirect) verloren gaan, dan moet over het algemeen een ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet voor de ingreep worden aangevraagd.

3.2 ONDERZOEKSMETHODIEK

Omdat het plangebied een beperkt onderdeel van het leefgebied van de steenuil zal vormen; is eerst op basis van een veldonderzoek ingeschat hoe groot de effecten op de steenuil zijn. Er is daarbij in het veld onderzocht:

- Of er verblijfplaatsen van de steenuil in het plangebied aanwezig zijn door te zoeken naar holtes in bomen en sporen in schuren en in bomen;
- Welke functie het plangebied kan hebben voor de steenuil door te zoeken naar kalksporen en braakballen;
- Hoe groot de effecten zullen zijn op de steenuil.

Op 14 november 2011 heeft een ecooloog van Laneco het plangebied onderzocht. Het onderzoek vond plaats op een koude, maar zonnige dag (7°C, windkracht 2 bft). Het onderzoek betreft geen volledige veldinventarisatie, maar is bedoeld als onderzoek om op basis van veld- en biotoopkenmerken tot een eenduidige conclusie te komen.

4 ONDERZOEKSRESULTATEN

4.1 STEENUIL

Tijdens het onderzoek in november zijn in de schuren op het erf geen sporen van verblijfplaatsen van de steenuil (nest- en roestplaatsen) aangetroffen. Ook zijn de fruitbomen te dun, en bevatten geen holtes. Verblijfplaatsen zijn niet aanwezig in het plangebied. Er zijn geen actuele inventarisatiegegevens van deze locatie bekend bij de regio coördinator van Stone.

De laag/halfstamboomgaard voor het huis, tegen de dijk, wordt gehandhaafd. Deze boomgaard wordt af en toe begraaasd en vormt een optimaal biotoop voor de steenuil.

De hoogstamboomgaard is grotendeels overwoekerd door bramen en brandnetels en daarmee suboptimaal (slechte kwaliteit) geschikt als foerageergebied. Ook de kwekerij vormt een suboptimaal foerageergebied. Alleen een smalle strook tussen de boomgaard en de kwekerij, en de randen tegen de dijk en langs de coniferen haag bevatten paaltjes als zitplaatsen en een korte, afwisselende ruigte die geschikt is als foerageergebied voor de steenuil.

Tijdens het veldbezoek zijn op verschillende paaltjes kalksporen gevonden die duiden op de aanwezigheid van steenuilen. Vooral de palen langs teen van de dijk blijken populair. Verdere sporen van steenuilen zijn niet gevonden.

Kwaliteit foerageergebied steenuil in plangebied

4.2 EFFECTEN STEENUIL

De onderdelen van het plangebied waarin de uitbreiding plaatsvindt zijn daarmee grotendeels suboptimaal als foerageergebied. Het verlies van ongeveer 5000m² suboptimaal foerageergebied en ongeveer 300 m² optimaal foerageergebied voor een steenuil vrij groot. Een steenuil foerageert namelijk ongeveer 300-500 meter om zijn nestplaats; een totaal van ongeveer 3-5 hectare. De steenuil maakt, zij het beperkt, gebruik van het plangebied. Er zijn daarom maatregelen nodig om effecten op de steenuil te voorkomen.

De (randen van) de nieuwe singel zal in de nieuwe situatie al een optimaal foerageergebied vormen. Deze maatregel is echter niet voldoende. Het resterende deel van de kwekerij dient daarom

- Te worden ingeplant met fruitbomen. Onder de hoogspanningsleiding wordt geadviseerd om laagstambomen te gebruiken; in de rest van de kwekerij wordt geadviseerd hoogstambomen te plaatsen.
- Rondom de boomgaard moeten weidepalen geplaatst worden als zitplaats.
- Verder dient de boomgaard te worden beheerd door twee keer per jaar te maaien of de boomgaard door schapen te laten begrazen. De fruitbomen moeten in dit laatste geval beschermd worden tegen vraat.
- Verder moeten één of twee steenuilenkasten worden opgehangen in het plangebied op daarvoor geschikte plaatsen. Deze moeten door een ter zake kundige worden geplaatst (www.steenuil.nl/stone).

Door deze maatregel wordt zo'n 2300m² optimaal foerageergebied gecreëerd, en is de verwachting dat er netto geen effecten op de steenuil zullen zijn als gevolg van de ingreep.

Inrichting compensatie steenuil

5 CONCLUSIE EN CONSEQUENTIES

Loon- en aannemersbedrijf P. v.d. Berg B.V. wil haar erf uitbreiden voor een effectievere indeling van opslag en werkplekken. Voor deze ingreep mag plaatsvinden, moet inzichtelijk zijn of beschermde soorten uit de Flora- en faunawet negatieve effecten ondervinden van deze ingreep. In een eerder uitgevoerde quick scan flora en fauna voor deze ingreep, is nader onderzoek aanbevolen naar de strikt beschermde soort steenuil.

5.1 CONCLUSIE

Het te verharden deel van het plangebied is grotendeels suboptimaal leefgebied voor de steenuil. Gezien de sporen op geschikte jachtplaatsen maakt de steenuil wel beperkt gebruik van het plangebied. Er zijn geen verblijfplaatsen aangetroffen. Als de voorgeschreven maatregelen worden getroffen zijn geen effecten op steenuilen te verwachten.

5.2 CONSEQUENTIES

Als gevolg van de ingreep wordt het plangebied minder geschikt als foerageergebied. Daarom zijn maatregelen nodig om effecten te voorkomen: De (randen van) de nieuwe singel zal in de nieuwe situatie al een optimaal foerageergebied vormen. Deze maatregel is echter niet voldoende. Het resterende deel van de kwekerij dient daarom:

- Te worden ingeplant met fruitbomen. Onder de hoogspanningsleiding wordt geadviseerd om laagstambomen te gebruiken; in de rest van de kwekerij wordt geadviseerd hoogstambomen te plaatsen.
- Rondom de boomgaard moeten weidepalen geplaatst worden als zitplaats.
- Verder dient de boomgaard te worden beheerd zodat het optimaal foerageergebied blijft door twee keer per jaar te maaien of de boomgaard door schapen te laten begrazen. De fruitbomen moeten in dit laatste geval beschermd worden tegen vraat.
- Verder moeten één of twee steenuilenkasten worden opgehangen in het plangebied op daarvoor geschikte plaatsen. Deze moeten door een ter zake kundige worden geplaatst (bijvoorbeeld www.steenuil.nl/stone).

Door deze maatregel wordt zo'n 2300m² optimaal foerageergebied gecreëerd, en is de verwachting dat er netto geen effecten op de steenuil zullen zijn als gevolg van de ingreep. De maatregelen moeten voor de start van de ingreep worden uitgevoerd.

BIJLAGE 1: LITERATUURLIJST

Ad Eco, 2011, Quick scan flora en fauna Remkettingweg 15-17 te Echteld.

Broekhuizen, S e.a., 1992, Atlas van de Nederlandse zoogdieren, uitgeverij KNNV, Utrecht.

Bloem, H., K. Boer, N. M. Groen, R. van Harxen & P. Stroeken, 2001, De Steenuil in Nederland; Handleiding voor onderzoek en bescherming. Stichting Steenuilenoverleg Nederland (STONE).

SOVON Vogelonderzoek Nederland, 2002. Atlas van de Nederlandse Broedvogels 1998, 2000, Nederlandse Fauna 5. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey-Nederland, Leiden.

SOVON Vogelonderzoek Nederland/STONE SteenuilenOverleg Nederland, 2009, Terreingebruik en voedselkeus van broedende Steenuilen in de Achterhoek.

Websites:

www.steenuil.nl